

різноманітних циркових жанрів: заворожлива повітряна акробатика, батутні номери, жонгливання, еквілібристика, улюблені герої на ходулях. Мова тіла і пластика в поєднанні із сучасною хореографією та інноваційними мультимедіа-ефектами надають глибинності сюжетній лінії.

Оповідачем відомої історії стає улюблений персонаж Чеширський кіт, який з'являється на великому LED-екрані і час від часу зникає, розчиняючись у повітрі, а потім з'являючись у найнеочікуваніших місцях. Такий сучасний самостійний мультиплікаційний елемент використано з метою посилення візуального ефекту, емоційного сприйняття та художнього збагачення постановки. До того ж, замість однієї Аліси, глядач на сцені спостерігає аж три дівчинки; сучасний клоун заміняє кролика; дві Королеви відточують свої вміння на величезному «Місяці». Такі режисерські знахідки мають на меті шокувати глядача нестандартними рішеннями музичного оформлення, костюмів і спецефектів та виконання трюків.

Прем'єра шоу "Alice" відбулася в Харкові у 2021 р., і до повномасштабного вторгнення російських військ в Україну виставу побачили глядачі декількох міст України. Нині триває вже третій сезон вистави в Туреччині. Наприкінці 2022 і на початку 2023 рр. актори мали нагоду вирушити в європейське турне Німеччиною, Швейцарією, Польщею та Чехією. У вересні і жовтні 2024 р. призначене друге європейського турне: у графік додалися нові країни — Іспанія та Бельгія.

У складі театру "EASTFIRE SHOW" працюють артисти світового рівня і випускники та здобувачі освіти ХДАК. Оновлений режисерський склад разом з драматургами й цирковими артистами створив новий творчий продукт, що базується на основних принципах створення циркових номерів та атракціонів. Такі творчі експерименти "EASTFIRE SHOW" (циркові та театральні інтеграції) запустили новий процес синтезу циркового й театрального мистецтва як найефектніші форми. Генезис нової естетики експериментальних шоу "EASTFIRE SHOW" орієнтується на використання трюків та атракціонів, що сприяє розвитку циркових жанрів у сценічному просторі.

A. Lebed

МІФОПОЕТИЧНА ПРИРОДА В СЦЕНІЧНИЙ ТРАКТОВЦІ ОБРАЗУ МАВКИ І ІНШИХ ЖІНОЧИХ ПЕРСОНАЖІВ У ТВОРІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ «ЛІСОВА ПІСНЯ»

A. Lebed

MYTHOPOETIC NATURE IN THE STAGE INTERPRETATION OF THE IMAGE OF MAVKA AND OTHER FEMALE CHARACTERS IN THE WORK OF LESIA UKRAINKA "FOREST SONG"

Феномен драматургічного та літературно-поетичного таланту Лесі Українки дійсно унікальний. І перш за все це проявлялось у тому, що письменниця майстерно і плідно працювала одночасно в різних жанрах та не боялася експериментувати з символічним та архетипічним у своїх творах. На початку ХХ ст. багато митців зверталися до форм і мотивів народного мистецтва, зокрема міфології. Це було зумовлено не лише потребою оновлення художньої творчості, а й прагненням відобразити приховані глибини людської свідомості. Леся Українка в «Лісовій пісні» не просто використовує міфологічні образи, а створює власний авторський міф, де

структура твору підпорядковується законам міфопоетики. Таким чином, міфологія стає не лише джерелом натхнення, а й формотворчим принципом.

Драматургія Лесі Українки вирізняється багатозаровістю та поліфонічністю, і твір «Лісова пісня» є яскравим прикладом поєднання фольклорних мотивів із міфологічним мисленням. Ця поетично-драматична поема розкриває теми чистого кохання, високих людських мрій і невинного прагнення до прекрасного; твір утверджує ідею, яка полягає в тому, що краса природи, як і людської душі, є вічною і невіддільною часу. Основний конфлікт п'єси полягає в протистоянні між високим покликанням людини та рутинною буденною життям, яке часто пригнічує поетичність і мрійливість душі. Водночас драма сповнена образами, які поєднують народну фантазію та реальність, що надає твору унікальних глибини й символізму.

Творчість Лесі Українки є прикладом інтелектуального підходу до літератури, у якому гармонійно поєднуються традиційні та новаторські елементи. Однією з ключових особливостей її стилю є синтез протилежних понять, що дозволяє створювати глибокі авторські образи на міфологічній основі. Жіночі образи, які письменниця створила у своїх творах, стали важливим внеском у культурну й літературну спадщину, піднімаючи тему жіночої самосвідомості та зміцнюючи її соціальний статус.

На сцені жіночі образи у «Лісовій пісні» часто підкреслюються за допомогою контрастів між акторськими техніками, костюмами та хореографією. Однак важливо проаналізувати і теоретично складові побудови кожного жіночого персонажа. Так, при детальному й уважному розгляді можна відзначити тенденцію, що всі жіночі образи у «Лісовій пісні» представлені через призму складних взаємозв'язків із природою, людськими почуттями та традиціями, відображаючи різні грані жіночої сутності й світогляду.

Головний конфлікт у «Лісовій пісні» відображає боротьбу між духовним і матеріальним у душах героїв, де коріння їхніх страждань приховане в самій людській природі. Леся Українка підходила до створення цього твору з двох напрямків: використовуючи елементи фольклору та народної демонології, а також шукаючи відповідні літературні паралелі. Таким чином, «Лісова пісня» виявляє спорідненість із творами світової літератури, зокрема із «Загопленням дзвоном» Герхарта Гауптмана, а серед українських письменників — із «Мавкою» Івана Франка та «Тінями забутих предків» Михайла Коцюбинського. У драмі «Лісова пісня» авторка акцентує на жіночих образах, що репрезентують багатство та яскравість української міфології.

Леся Українка у своїй драмі прагнула показати функції жіночих персонажів у двох паралельних світах — людському та міфологічному. Це чітко відображено у її творі через зображення героїнь, яким відведено в цих світах різні ролі. Письменниця трансформує первісні міфи, включаючи календарний міф, що символізує зміну пір року, перетворюючи його в основу для розвитку сюжету і відображення циклічності життя та природи.

Центральний образ, Мавка, є символом природи, свободи та духовної краси, яка протиставляється людському світу, зокрема через образи людських жінок, таких як Килина. Леся Українка використовує Мавку для відображення жіночої душі, яка прагне свободи й гармонії, але стикається з болем і трагічністю у зв'язку з нездатністю людського суспільства повністю прийняти її. Мавка є вільною від соціальних ролей та обмежень, але в результаті трагічних подій втрачає свій голос

та форму — це символ руйнування жіночої сутності під тиском цивілізаційних і соціальних норм. Мавка — це втілення природи, яка живе в гармонії з лісом. Її образ символізує свободу духу, відкритість до почуттів і красу, що походить із єдності з природою. Мавка зображена як дівчина, яка не підкоряється соціальним нормам, а керується внутрішнім імпульсом і своєю природною чистотою. Її кохання до Лукаша демонструє, як природа може відгукуватися на людські емоції, але водночас цей зв'язок із людським світом призводить до трагічного розриву між духовністю і матеріальністю.

Мова Мавки у «Лісовій пісні» є надзвичайно поетичною та ліричною, що захоплює не лише читачів, а й інших персонажів, таких як Лукаш. Спочатку він зачарований її словами, однак з часом, втративши до неї любов, критикує Мавку за її святковість у буденності. Він не здатний зрозуміти її романтичну натуру та образне мислення, що глибоко пов'язане з природою. Для Мавки природа жива і не німа: вона розуміє її мову, бачить у кожній квітці, дереві або природному явищі живі істоти з власними характерами та звичаями. Акторка, яка грає Мавку, повинна втілювати єдність з природою. Її мова — поетична, а рухи мають бути плавними та природними, щоб підкреслити її зв'язок із довкіллям. Для Мавки важливо передати внутрішню свободу та відчуття гармонії з навколишнім світом. Мавка — це символ романтичної ідеї свободи й духовності, яка стикається з буденністю. Акторка має майстерно передати цей конфлікт між бажанням жити в гармонії з природою і прагненням бути поруч із Лукашем, який уособлює людське, земне життя.

Образи, що оточують Мавку, такі як Русалка, мають давні корені в народній міфології. Однак у драмі Лесі Українки Русалка не є традиційною постаттю, як у народних уявленнях про нехрещених чи потоплених дівчат, а втілює сили природи.

У драмі «Лісовій пісні» образи Килини і матері Лукаша представляють духовне зубожіння та дисгармонію з природою. Їхній підхід до праці спотворений: вони вбачають у ній лише можливість матеріального збагачення. Акторська робота з образами, такими як Килина чи мати Лукаша, потребує приземленої, фізичної гри, яка підкреслює їхні матеріальну природу і прагматичний світогляд. Тут важливо втілити твердість і навіть певну грубість у жестах та інтонаціях. На сцені необхідно підкреслити контраст між світами: природним і людським, духовним і матеріальним. Це відображається як у грі самих персонажів, так і у взаємодії між ними.

Килина — це контрастний до Мавки образ. Вона уособлює жінку з людського світу, яка більше орієнтована на практичні й земні інтереси, на господарське життя. Її прагнення до матеріальних благ і побуту часто тлумачиться як загроза для духовного та естетичного світу Мавки. Образом Килини Леся Українка розкриває конфлікт між природою і цивілізацією, між ідеалістичною, мрійливою Мавкою і більш прагматичною Килиною.

Матір Лукаша — ще один важливий жіночий образ, який уособлює консервативні цінності й суспільні норми. Вона прагне знайти для сина дружину, яка забезпечить йому господарство і стабільність, тому її вибір падає на Килину, а не на Мавку. Цей образ показує тиск суспільних норм на особистий вибір і кохання, підкреслюючи, як у світі людей матеріальні цінності часто домінують над духовними.

Мати Лукаша втілює обмеженість світогляду, де щастя пов'язується з володінням майном. Саме тому вона обирає Килину як наречену для свого сина, оскільки та ближча до неї за духом, на відміну від Мавки, яка символізує мрійливість і гармонію

з природою. Мати негативно ставиться до гри Лукаша на сопілці, оскільки вона не приносить практичної користі, а також до Мавки, яку вона не сприймає як майбутню невістку, не схвалюючи її зв'язок із природою. Її уявлення про невістку полягають у тому, що вона повинна бути робітницею, яка ціниться за придане. Хоча мати Лукаша бажає синові добра, однак її прагнення матеріальної вигоди призводить до руйнування його життя.

Отже, жіночі образи у «Лісовій пісні» Лесі Українки розкривають широкі аспекти жіночої природи — від духовності й краси до прагматизму і побутової практичності. За допомогою їхнього взаємозв'язку з природою та суспільством письменниця створила глибокий конфлікт між духовним і матеріальним, що знайшло відображення в різноманітних сценічних постановках п'єси. Акторське мистецтво в «Лісовій пісні» ґрунтується на вмінні балансувати між поетичністю, міфологічною глибиною та реалістичною драматургією, і особливо це помітно при роботі над жіночими персонажами.

О. Світлична, А. Біленька

ОСОБЛИВОСТІ СЦЕНІЧНОГО СЛОВА В КІНОФІЛЬМІ «МОВЧАННЯ ЯГНЯТ»

О. Svitlichna, A. Bilenka

THE FEATURES OF THE STAGE WORD IN THE FILM “THE SILENCE OF THE LAMBS”

Друга пол. 1980-х — перша пол. 1990-х рр. характеризується активним розвитком жанру «трилер», який взяв за основу стилістичні особливості кінострічок у напрямі «нуар», що був популярним у 40-х — 50-х рр. Таким чином, мовна складова кінострічок цього жанру, яка передбачає приглушену мову, активне використання нижнього регістру на переддиховій голосовій атаці, використовувалась і в трилерах 80-х — 80-х рр.

У 1991 р. на екрани вийшла картина, яка вважається одним з найкращих трилерів у світовому кінематографі і є однією з трьох картин, що завоювала «Оскар» в п'яти головних номінаціях кінопремії, серед яких є головна жіноча і чоловіча роль. Йдеться про стрічку «Мовчання ягнят» за книгою Т. Гарріса. Ця кінокартина стала культовою не лише серед глядачів, а й серед професіоналів кіноіндустрії та аналізується у вищих мистецького напрямку.

Е. Гопкінс зіграв вбивцю-канібала і колишнього психіатра Ганнібала Лектера, напружені діалоги якого з Кларисою Старлінг нагадують психологічну гру. Манера мови Ганнібала подібна до павука, який плете павутину і в будь-який момент готовий напасти на жертву. Уже перша сцена, в якій ми його бачимо, показує його нетиповим серійником. Він чемно і з посмішкою вітається з Кларисою, що відсилає нас до поведінки відомого серійного вбивці Теда Банді, матеріали з яким вивчав Гопкінс для створення образу Ганнібала. І хоча його перші пару фраз звучать тихо і спокійно на субтоні, то вже далі він починає поступово збільшувати гучність голосу і «атакувати» її звуком. Його мова дуже витончена, актор рідко використовує сучасне скорочення слів, хоча інколи, щоб сильніше «вколоти» Кларису, він використовує сленгові слова, виділяючи їх інтонаційно, щоб підкреслити, що це йому зазвичай не властиво і він вище людей, які зазвичай застосовують сленг і яких він вважає банальними, поверховими та нижчими за нього. Спочатку його мова